

TWEEDE-KAMERVERKIEZINGEN 2002

De paarse coalitie verliest haar meerderheid, nog maar 54 van de 97 zetels in 1998. Grootste verliezer is de PvdA die 22 van haar 45 zetels

verkiezingsdatum	15 mei 2002
aantal uitgebrachte geldige stemmen	9.501.152
opkomstpercentage	78,9

verliest. Ook D'66 wordt gehalveerd, van 14 naar 7. De VVD tenslotte gaat van 38 naar 24 zetels. Grote winnaar is nieuwkomer Lijst Pim Fortuijn (LPF) met 26 zetels. Ook het CDA boekt forse winst. Met 43 zetels (winst 14) wordt het zelfs de grootste partij in de Tweede Kamer. De SP gaat van 5 naar 9 zetels. De nieuwe partij Leefbaar Nederland weet 2 zetels te

Partij	pct.	zetels	winst/verlies
CDA	27,9	43	+14
LPF	17,0	26	+26
VVD	15,4	24	-14
PvdA	15,1	23	-22
GroenLinks	7,0	10	-1
SP	5,9	9	+4
D66	5,1	7	-7
ChristenUnie	2,5	4	-1
SGP	1,7	2	-1
Leefbaar Nederland	1,6	2	+2

bemachtigen en de nieuwe fusiepartij ChristenUnie (RPF en GPV) verliest een zetel.

De Kamermeerderheid voor sluiting van Borssele (80 zetels) is na de verkiezingen omgeslagen in een grote meerderheid tegen sluiting: 95 zetels.

Het kabinet Balkenende (CDA, VVD, LPF) wordt in juli beëdigd, maar komt al op 16 oktober ten val. De Minister-President is afkomstig uit het CDA.

Kernenergie in de verkiezingsprogramma's

'Betrokken samenleving, Betrouwbare overheid' CDA, verkiezingsprogramma 2002

13. Energiebeleid

5.13 Het CDA wil in een hoger tempo dan tot nu toe een omschakeling bewerkstellingen naar een koolstofarme economie. Daartoe dient het aandeel van duurzame energiebronnen, waaronder wind- en zonne-energie, in de totale energievoorziening fors opgevoerd te worden. Om tijdig aan de Kyoto-doelstelling te kunnen voldoen kiest het CDA voor het openhouden van de kerncentrale te Borssele zolang deze veilig kan functioneren. Gezien de afval-problematiek zijn nieuwe kerncentrales echter niet aan de orde.

'Durf te kiezen voor normen' Christen Unie verkiezingsprogramma 2002 - 2006

6.22 Om import van 'vuile' stroom te ontmoedigen, moet de herkomst van elektriciteit door etikettering transparant worden gemaakt.

6.23 Kernenergie wordt afgewezen zolang er geen duurzame en betrouwbare oplossing is gevonden voor de veiligheids- en afvalproblematiek.

'Toekomst in eigen hand' Verkiezingsprogramma Democraten 66 - 2002-2006

72 Tegenwoordig wordt de klimaatverandering ook beïnvloed door menselijk handelen. Dat is

bedreigend en dit probleem moet worden aangepakt. Daarom moet Nederland de internationale afspraken over de uitstoot van broeikasgas nakomen. Dit kan gedeeltelijk met energiebesparingprojecten in het buitenland. Kolencentrales moeten meer biomassa gebruiken of vervroegd sluiten. Kernenergie is onacceptabel.

'Overvloed en onbehagen'

Verkiezingsprogramma GroenLinks 2002-2006

6. Kernenergie

a. De kerncentrale Borssele sluit volgens afspraak per 1 januari 2004. Via een milieudiplomatiek offensief zet Nederland zich in voor beëindiging van kernstroom in Europa en elders in de wereld.

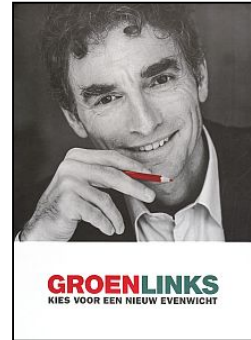
Ook Urenco dient onmiddellijk te worden gesloten, omdat hier uranium wordt verrijkt ten behoeve van gebruik in kerncentrales.

b. Transport van radioactieve stoffen, anders dan voor medische doeleinden, wordt verboden.

7. Import van stroom

a. Nederland bepleit milieukwaliteitseisen voor stroomopwekking in Europa

b. Nederland verbindt milieurandvoorwaarden aan de import van stroom, zodat vuile stroom en kernstroom worden geweerd.

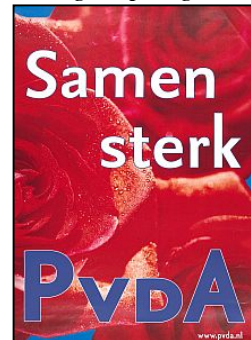
'Samen voor de toekomst'

PvdA Verkiezingsprogramma 2002 – 2006

De PvdA wijst uitbreiding van het opgesteld vermogen aan kernenergie af zolang intrinsiek veilige kerncentrales niet beschikbaar zijn en het vraagstuk van een veilige opslag van radioactief afval niet is opgelost. De bestaande kerncentrale in Borssele wordt aan het eind van 2003 gesloten.

De mogelijkheid wordt onderzocht om het certificatenstelsel dat nu bestaat voor groene stroom uit te breiden naar alle elektriciteitsopwekking zodat de klant weet welke vorm van elektriciteit hij koopt. Deze certificering telt ook voor atoomenergie.

Goedkope vervuilende buitenlandse stroom mag onze schone energievoorziening niet wegconcurreren. Daarom wordt ecotaks geheven. Nederland zet zich in Europa in voor het gebruik van duurzame energiebronnen, om zo ook elders kernenergie onnodig te maken

'Tot Uw dienst'

SGP-Verkiezingsprogramma 2002-2006

Milieubeleid

(...) Terwijl de milieuvervuilende activiteiten door belastingen moeten worden afgeremd, kunnen subsidies alternatieven stimuleren, zoals

- onderzoek naar alternatieve energiebronnen (o.a. energie uit water, en bio-ethanol);*
- het instandhouden en uitbouwen van kennis over kernenergie (hoewel de SGP op dit moment vanuit het voorzorgbeginsel niet voor een grote rol van kernenergie is, is niet uit te sluiten dat in de toekomst een oplossing gevonden wordt voor de afvalproblematiek); (...)*

Markten

(...) Te vaak wordt gegrepen naar vormen van marktwerking die tot gevolg hebben dat we met zijn allen slechter af zijn (hogere prijzen, slechtere service, te weinig investeringen, stijging van de milieudruk). Een voorbeeld hiervan is de liberalisering van de energiesector waardoor per saldo de energievoorziening in Nederland milieuvriendelijker is geworden. Het is

ongewenst om enerzijds te besluiten Nederlandse kerncentrales te sluiten en anderzijds goedkope Franse kernenergie te importeren. De SGP pleit dan ook voor veel meer zorgvuldigheid bij de besluitvorming rond liberalisering van sectoren die een publieke rol vervullen.

'Eerste weg links'

Socialistische Partij Verkiezingsprogramma 2002

Hoofdpijnen

3 (...) De uitstoot van broeikasgassen gaat omlaag overeenkomstig het Kyoto-verdrag en ook grootverbruikers van energie gaan voortaan 'ecotaks' betalen. Kernenergie (ook uit het buitenland) wordt verboden en de luchtvaartprivileges worden afgeschaft. (...)

Kernenergie, nee bedankt!

Nederland moet af van kernenergie en zich niet voor de gek laten houden door de nucleaire industrie. Deze onderneemt bij de onderhandelingen over het Klimaatsverdrag pogingen om kernenergie officieel te laten opnemen als geaccepteerd middel tegen het broeikas-effect. Dit is het uitwisselen van het ene milieu-probleem (klimaatsverandering) tegen het andere (kernafval). Dat wijzen we af. Ook moet Nederland voorkomen dat kernenergie een plaats krijgt in duurzaamheidsverdragen en via deze achterdeur volslagen ten onrechte het etiket 'milieuvriendelijk' krijgt. Import van atoomstroom moet verboden worden. De kerncentrale van Borssele moet zo spoedig mogelijk sluiten. Ook de uraniumverrijkings-fabriek Urenco in Almelo moet snel op slot. Onderzoeksinstituten mogen niet langer meewerken aan kernenergieonderzoek. Opwerken van kernafval moet eveneens verboden worden.

'Ruimte, respect & vooruitgang'

Verkiezingsprogramma VVD 2002-2006

Ruimte voor milieu en klimaat

(...) 5) Technologische ontwikkeling maakt winning van energie uit nieuwe natuurlijke hulpbronnen mogelijk. In de toekomst worden nieuwe bronnen gevonden en toegepast (zon, wind, water, waterstof, etc.). Het blijft daarom noodzakelijk op een breed terrein kennis en know-how op peil te houden en onderzoek te stimuleren. Kernenergie, indien veilig, blijft een optie en wordt niet bij voorbaat uitgesloten.